

новъ постояненъ данѣкъ, който би билъ въведенъ въ византийската държава въ замѣна на старитѣ установени данѣци, или като прибавка къмъ тѣхъ. Въ Душановия законикъ било узаконено проиарскитѣ люде прѣзъ седмицата два деня да работятъ на проиара, да му плащатъ годишно единъ царевъ перперъ и при това на тлѣка да му косятъ единъ день сѣно, единъ день да му работятъ на лозето, ако пѣкъ нѣмалъ такъво, тогава да му работятъ друга работа пакъ за единъ день. Всичко пѣкъ друго, каквото тѣ изработвали и спечелвали, било тѣхна собственост¹³¹. Ако проиарѣтъ би се осмѣлилъ да вземе нѣщо повече отъ установеното, проиарскитѣ люде, както и населеницитѣ, имали право да подадатъ на сѣда тѣжба противъ своя господарь, па билъ той царьтъ, царицата, църквата или царски боляринъ. Ако сѣдията би намѣрилъ, че тѣ иматъ право, осжждалъ господаря да ги удовлетвори, а сжщеврѣменно и ги обезпечавалъ, че послѣдниятъ за отмѣщение нѣма да имъ направи нѣкое зло¹³². Но въпрѣки всичко туй, проиаритѣ въ стремението си, да извлѣкатъ по възможность по-голѣми облаги отъ проиарята си, облагали проиарскитѣ

¹³¹ Законик Ст. Душана, чл. 68. „Меропхом закон по свој земљи. У недеље да работају два дни проијару, и да му дава у године перперу цареву, и заманиом да му сена коси дан једин и виноград дан једин, а кто не има виноград, а они да му работају ине работе дан. И што уработа меропхах, то-зи все да стежи, а ино, през закон, ништо да му се не узме“.

¹³² Ibid чл. 139. „Меропхом ва земљи царства ми да нест вољан господар учинити през закон ништа, разве што јест царство ми записало у Законнице, то-зи да му работа и дава. Ако ли му учини што без закона, повелева царство ми, сваки меропхах да јест вољан прети се својим господаром : или са царством ми, или са госпождом царицом или са црквом, или са властели царства ми, и с ким лубо. Да га нест вољан никто држати от суда царства ми, разве да му судије суде по правде. И ако упри меропхах господара, да ујемчи судија царства ми како да плати господар меропху все на рок, и по том да нест вољан он-зи господар учинити зло меропху“.